

SÜREKLİ UÇUŞA ELVERİŞLİLİK YÖNETMELİĞİ (SHY-CA)

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, ülkemizin sivil hava aracı siciline kayıtlı veya kayıt edilecek hava araçlarının ve onlara takılacak komponentlerin sürekli uçuşa elverişliliğinin sağlanmasına ilişkin faaliyetler ile bu faaliyetleri gerçekleştirecek kişi ve kuruluşların lisanslandırılmaları veya yetkilendirilmelerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik aşağıda belirtilenleri kapsar:

- Sivil hava araçlarının sahiplerini ve işleticilerini.
- Hava aracı bakım personellerini.
- Sivil hava araçlarının sürekli uçuşa elverişliliğini yönetmek üzere yetkilendirilmiş kuruluşları.
- Sivil hava araçlarına ve onlara takılacak komponentlere bakım hizmeti vermek üzere yetkilendirilmiş kuruluşları.
- Yetkilendirilmiş hava aracı bakım eğitim kuruluşlarını, tanınan okul veya dil yeterliliği hizmet sağlayıcı kuruluşları.
- (a), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen kuruluşlarda görev yapan yönetici ve personeli.

(2) Genel Müdürlükçe yayımlanan veya kabulü yapılan bir tip sertifikasına sahip olmayan hava araçları ile bu hava araçlarının uçuşa elverişliliğini sağlayacak kişi veya kuruluşlar, 20/8/2013 tarihli ve 28741 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyonu Yönetmeliği (SHY-21) kapsamındadır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanun ile onaylanan 7/12/1944 tarihli Şikago Konvansiyonu’nun personel lisansları konulu Ek-1, hava aracı operasyonu konulu Ek-6, uçuşa elverişlilik konulu Ek-8’ine, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa, 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci ve 441 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

- Bakanlık: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını,
- Bakım: Uçuş öncesi kontrol hariç olmak üzere, birlikte veya ayrı yapılmak üzere hava aracı veya komponentin muayenesini, revizyonunu, parça değiştirmesini, onarımını, arıza veya hasar giderme işlemini,
- Bakım çıkış sertifikası: Hava aracı veya komponentine uygulanan bakım işlemi sonrasında işlemi gerçekleştiren bakım kuruluşu veya kişi tarafından yayımlanan ve hava aracının veya komponentinin servise verilmeye hazır olduğunu gösteren belgeyi,
- EASA: Avrupa Birliği Havacılık Emniyeti Ajansını,
- Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,
- Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- Hat bakım: Hava aracının veya hava aracı parçasının onaylanmış standartlara uygun olarak hangar gerektirmeyen bakım, onarım, parça değiştirme ve hasar giderme işlemlerinin yapılmasını,
- Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredebilme kabiliyetine sahip her türlü aracı,
- Hava aracı bakım lisansı: İçeriğinde belirtilen herhangi bir hava aracı temel kategori ve hava aracı tipi için, bilgi ve bakım deneyimi olarak bu Yönetmeliğin gereksinimlerini karşılayan personelin niteliğini gösteren belgeyi,
- Hava aracı tipleri listesi: Kapsamın belirlenmesi ve standardın sağlanması amacıyla, hava aracı bakım lisanslarına işlenebilecek hava aracı tiplerinin belirtildiği ve gerektiğinde güncellenen listeyi,

- ı) Hava aracı sahibi: Hava aracının mülkiyetine sahip olan kişi veya kuruluşu,
i) HBL-66 Lisansı: Bu Yönetmelik gereklerine uygun olarak düzenlenmiş olan hava aracı bakım personeli lisansını,
j) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
k) İşletme: Hava aracı ile uçuş operasyonları yapmak üzere Bakanlık veya Genel Müdürlük tarafından ruhsatlandırılmış gerçek kişi veya tüzel kişi niteliğindeki havacılık kuruluşunu,
l) Komponent: Herhangi bir motor, pervane, parça veya cihazı,
m) SHY-21 Yönetmeliği: 20/8/2013 tarihli ve 28741 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyonu Yönetmeliğini,
n) Sürekli uçuşa elverişlilik: Hava aracı, motor, pervane, parça veya cihazın işletim ömründeki herhangi bir zamanda yürürlükteki uçuşa elverişlilik gerekliliklerine uygun ve emniyetli işletim için elverişli bir durumda olmasını sağlayan süreçleri,
o) Tip sertifikası: Hava aracı, motor veya pervane için tasarım kriterlerine ve uçuşa elverişlilik kurallarına uygunluğu belirleyen, tip tasarımını, teknik özellikleri ile işletme limitlerini içeren ve tasarımın gerçekleştirildiği ülke otoritesi tarafından verilen belgeyi,
ö) Uçuşa elverişlilik: Hava aracı, motor, pervane, parça veya cihazın Genel Müdürlükçe kabul edilen bir tip sertifikasına veya onaylı tasarım verilerine uygun ve emniyetli operasyon yapabilir durumda olmasını,
ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte yer almayan tanımlar için, 2920 sayılı Kanun ile 10/11/2015 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile ilgili yönetmelikler, ülkemizin üyesi bulunduğu Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonu (ICAO) ve EASA tarafından yayımlanan belgelerde belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Sürekli Uçuşa Elverişlilik Sorumlulukları

Sorumluluk

MADDE 5- (1) Bir hava aracının Genel Müdürlükçe belirlenen standartlara göre uçuşa elverişli tutulmasından hava aracı sahibi sorumlu olmakla beraber hava aracı sahibi ile işleticisinin farklı olduğu durumlarda sorumluluk işleticiye aittir. Hava aracının kiraya verilmiş olması halinde, sorumluluk kiralama anlaşması kapsamında kiracıya devredilir.

(2) Hava aracının uçuşa elverişliliğinden sorumlu kişi ya da kuruluş, hava aracının ve komponentlerinin bakımlarının Genel Müdürlükçe belirlenen standartlara, onaylanan bakım programına veya üreticinin yayımladığı talimatlara göre icra edilmesini ve bakımının ardından bir bakım çıkış sertifikası yayımlanmış olmasını sağlar.

(3) Bakımı uygulayan her bir gerçek veya tüzel kişi, uyguladığı bakım işlemlerinden müteselsil olarak sorumludur.

(4) Uçuşa elverişli durumda olmayan hava araçlarının uçuşlarına SHY-21 Yönetmeliği gereklerine uygun olarak yapılacak değerlendirme sonrası Genel Müdürlükçe izin verilebilir. Aksi halde uçuş gerçekleştirilemez.

(5) Hava aracı sahibi veya işleticisi hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğinin Genel Müdürlük tarafından belirlenen şartlara uygun şekilde yönetilmesini sağlamak üzere;

a) Sürekli uçuşa elverişliliğin sağlanmasını teminen yeterli sayıda ve nitelikte personel istihdam eder veya

b) Genel Müdürlükçe belirlenen gereklilikleri yerine getirerek sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu veya birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşu onayı alır veya

c) Genel Müdürlükçe onaylı veya kabul edilen bir sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu veya birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşu ile sözleşme yapar.

(6) Hava aracı sahibi veya işletici, bu Yönetmelik ve diğer düzenlemelere uygunluğun kontrolü ile hava aracının uçuşa elverişlilik durumunun kontrolü için Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilecek denetimlerde ilgili tesisler, belgeler ve hava araçlarına erişimi sağlamak zorundadır.

Olay bildiri

MADDE 6- (1) Hava aracı, motor, pervane, parça veya cihazın uçuşa elverişliliğinden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişiler ile bunların bakımını gerçekleştirenler tespit edilen, tip tasarımına uygun olmayan ve uçuş emniyetini tehlikeye düşüren olay veya durumları; Genel Müdürlüğe, hava aracı sahibine, işleticisine, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşuna veya birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşu ile tip sertifikası sahibine durumun saptanmasından itibaren 72 saat içerisinde rapor eder.

Uçuşa elverişlilik sertifikası

MADDE 7- (1) Ülkemiz siciline kayıt edilecek Genel Müdürlükçe tip sertifikası yayımlanan veya kabul edilen her bir hava aracı için bir uçuşa elverişlilik sertifikası tanzim edilir veya geçerli kılınır.

Sürekli uçuşa elverişlilik

MADDE 8- (1) Bir hava aracının sürekli uçuşa elverişliliği ile operasyonel ve acil durum ekipmanlarının kullanılabilirliğini sağlamak için aşağıdaki hususlar yerine getirilir:

- a) Uçuş öncesi kontrollerin yapılması.
- b) Emniyetli operasyona etki eden her bir arıza veya hasarın Genel Müdürlükçe uygun bulunan onaylı veriler doğrultusunda yetkili personelce giderilmesi.
- c) Hava aracı ve komponentlerin bakımlarının Genel Müdürlükçe onaylanan bakım programına veya üreticinin yayımladığı ya da Genel Müdürlükçe uygun bulunan talimatlara göre gerçekleştirilmesi.
- ç) Uçuşa elverişlilik direktifleri ile Genel Müdürlükçe yayımlanan diğer uçuşa elverişlilik talimatlarının aksi Genel Müdürlükçe uygun bulunmadığı takdirde yerine getirilmesi.
- d) Modifikasyon ve tamirlerin Genel Müdürlükçe kabul edilen onaylı verilere göre uygulanması.
- e) Hava aracı için Genel Müdürlükçe gerekli görülmesi durumunda kontrol uçuşlarının yapılması.
- f) Modifikasyonlar ve tamirler de dahil olmak üzere tüm bakım uygulamalarında, hava aracı bakımını uygulayan gerçek veya tüzel kişi tarafından, geçerli bakım verilerine erişim imkanına sahip olunması ve bu verileri kullanarak uygun tesislerde bakımın gerçekleştirilmesi, sonrasında da bakım çıkış sertifikasının yayımlanması.

Sürekli uçuşa elverişlilik kayıt sistemi

MADDE 9- (1) Hava aracı ve komponentlere ait sürekli uçuşa elverişlilik kayıtları, Genel Müdürlük tarafından belirtilen usul ve sürelerle göre hava aracı sahibi, işleticisi, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu veya birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşu tarafından kaydedilir, güncellenir ve muhafaza edilir.

(2) Söz konusu kayıtlar hava aracı sahibi veya Genel Müdürlükçe yetki verilen personel tarafından, kontrol edilir ve talep edilmesi halinde Genel Müdürlüğe sunulur.

(3) Ticari hava taşımacılığında, sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarına ek olarak işletmeci, her bir hava aracı için Genel Müdürlük tarafından onaylanmış bir hava aracı teknik kayıt sistemi kullanır.

(4) Hava aracı sahibi veya işletmecisi hava aracını başka bir gerçek veya tüzel kişiye kalıcı olarak devrettiğinde, sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının ve geçerli olduğunda teknik kayıt sisteminin de devredilmesini sağlar.

(5) Hava aracının yeni sahibi, işletmecisi, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu veya birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşu, kayıtların muhafaza edilmesi için Genel Müdürlük tarafından belirlenen sürelerle uymaya devam eder.

Komponentler

MADDE 10- (1) Genel Müdürlükçe belirlenen gerekliliklere uygun olan SHGM Form 1 veya eşdeğer bir başka doküman düzenlenmiş komponentler dışında hiçbir komponent, aksi Genel Müdürlükçe uygun bulunduğu durumlar haricinde hava aracına takılamaz.

(2) Bir komponentin hava aracına takılması öncesinde, söz konusu kişi veya bakım kuruluşu, farklı modifikasyon, tamir veya uçuşa elverişlilik direktifi gereklerinin geçerli olabileceği durumlarda bahse konu komponentin takılmaya uygun olmasından sorumludur.

(3) Uçuşa elverişli olmayan, üretici ve Genel Müdürlük talimatları doğrultusunda hizmet süresini tamamlamış, hasarlı veya gayri faal durumda olan komponentler ile uçuşa elverişlilik durumuna etki edebilecek olaya karışmış komponentler hava aracına takılamaz.

(4) Söz konusu komponentler, bakımı gerçekleştiren kişi veya kuruluşlarca, uçuşa elverişlilik açısından nihai değerlendirme sonuçlanana kadar Genel Müdürlükçe uygun bulunan koşullarda muhafaza edilir ve değerlendirme sonucuna göre faal hale getirilir veya kal edilir.

Sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşları

MADDE 11- (1) Bu Yönetmeliğin bu bölümünde belirtilen gereklerinin yerine getirilmesi için hava aracı sahibinin veya işleticisinin sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu veya birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşu onayı alması ya da onaylı bir kuruluşla anlaşma imzalaması gerektiği durumlarda başvuru, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş yöntem ve form ile yapılır.

(2) Bu kapsamda verilen onay ve onayın içeriği Genel Müdürlük tarafından düzenlenen sertifika üzerinde belirtilir ve kuruluş Genel Müdürlükçe onaylanacak el kitabında onay kapsamına ilişkin detayları ve çalışma usullerini belirtir.

(3) Ticari hava taşımacılığı için söz konusu onay, Genel Müdürlük tarafından düzenlenen işletme ruhsatının bir parçasıdır ve işletme şartlarında belirtilen hava aracı tipleri için verilir.

(4) Kuruluşun onay kapsamında yer alan faaliyetleri gerçekleştirmek için Genel Müdürlükçe uygun görülecek tesislere, gerekli olduğu durumda hava aracı üs bakımı, hat bakımı ve motor bakımı için geçerli olan bir bakım anlaşmasına, yeterli sayıda ve yetkinlikte, sürekli uçuşa elverişlilik konusunda bilgi ve tecrübeye sahip personele sahip olması gerekir.

(5) Sürekli uçuşa elverişlilik faaliyetlerinin finanse edilebilmesinin ve bu Yönetmelik doğrultusunda icra edilebilmesinin sağlanması için kurumsal yetkiye sahip olan bir sorumlu yönetici tayin edilmesi gerekmekte olup ayrıca faaliyetlerin bu Yönetmelik gereklerine daima uygunluğunun sağlanmasından sorumlu olacak bir kişi veya kişiler grubu isim olarak atanır. Bu kişi veya kişiler sorumlu yöneticiye karşı sorumludur.

(6) Genel Müdürlük tarafından özellikle kabul edilmediği sürece, beşinci fıkrada belirtilen yetkililer, işletmeye anlaşmalı olarak hizmet veren bir kuruluş tarafından istihdam edilemez.

(7) Kuruluşun uçuşa elverişlilik gözden geçirme faaliyetlerini gerçekleştirmek ve gerektiğinde özel uçuş izni düzenlemek üzere onay alabilmesi için uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeline sahip olması gerekmektedir. Uçuşa elverişlilik gözden geçirme personeli bu kapsamda Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirme sonrası onaylanır.

(8) Kuruluş istihdam ettiği personeli Genel Müdürlük tarafından kabul edilen bir prosedür ve standart doğrultusunda belirlemekten ve bu personelin yetkinliğini aynı şekilde kontrol etmekten sorumludur. Buna ilişkin usuller ve gereklilikler kuruluşun el kitabında belirtilir.

(9) Kuruluş, bu Yönetmelik gerekliliklerinin karşılanmaya devam etmesini sağlamak ve hava araçlarının uçuşa elverişliliğini sürdürmek için gerekli olan prosedürlerin yeterliliğini ve yürütülen faaliyetlerin bu prosedürlere uygunluğunu takip etmek üzere bir kalite sistemi veya emniyet yönetim sistemi kurar; bunun için Genel Müdürlükçe uygun görülecek yeterli sayıda ve yetkinlikte yönetici personel tayin eder. Uygunluğun takibi, gerektiğinde düzeltici faaliyetin gerçekleştirilmesi için sorumlu yöneticiye yönelik geri bildirim sistemi içerir.

(10) Kuruluş, unvan, adres, tesisler, sorumlu yöneticiler, onaya etki edebilecek prosedürler, iş kapsamı ve personel gibi değişikliklerden herhangi birinin gerçekleştirilmesine ilişkin her tür öneriyi bu gibi değişiklikler gerçekleşmeden önce Genel Müdürlüğe bildirmekten sorumludur.

(11) Personel ile ilgili olarak önerilen değişikliklerden yönetimin önceden bilgisi olmaması durumunda, bu değişiklikler mümkün olan ilk fırsatta ancak her durumda haber alındıktan en geç 72 saat içinde bildirilir.

(12) Kuruluş, yapılan çalışmaya ilişkin tüm detayları kayıt altına alır. Genel Müdürlük tarafından gerekli görülen kayıtlar belirlenen süreler boyunca, belirlenen esas ve usullere göre muhafaza altına alınır.

(13) Kuruluşlara, bu Yönetmeliğe uygunluğun sürdürülmesi ve uygunluğun sürekliliğini tespit etmek amacıyla kuruluşa erişim hakkının verilmesi, onayın askıya alınmaması veya iptal edilmemesi şartlarıyla süresiz olarak onay verilir. Onayın askıya alınması veya iptal edilmesi sonrasında onay sertifikası Genel Müdürlüğe iade edilir.

Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası

MADDE 12- (1) Sivil hava araçlarının; Türk uçak siciline tescil edilmeden önce ve tescilden sonra da belirlenmiş bulunan hallerde, uçuşa elverişlilik yönünden muayene ve kontrol edilmesine ilişkin esaslar Genel Müdürlükçe düzenlenir. Hava aracının uçuşa elverişlilik sertifikasının geçerliliğini sağlamak için, hava aracının ve sürekli uçuşa elverişlilik kayıtlarının gözden geçirme işlemi Genel Müdürlük veya Genel Müdürlükçe yetkilendirilen kişi veya kuruluşlar tarafından belirlenen periyotlarla yapılır.

(2) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası, uçuşa elverişliliğin gözden geçirme işleminin gerek evrak üzerinden gerekse fiziki kontrol yöntemiyle yeterli bir şekilde tamamlanması sonrasında Genel Müdürlük tarafından belirlenen düzenlemeler doğrultusunda yayımlanır.

(3) Koşulların olası bir emniyet tehdidinin varlığını ortaya çıkardığı durumlarda, Genel Müdürlük uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi yapar ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasını kendisi yayımlar.

(4) Hava aracı sahibi veya işleticisi uçuşa elverişlilik gözden geçirme işleminin yeterli bir şekilde yapılmasını temin etmek için ihtiyaç duyulan belgeleri ve tesisleri, fiziki kontrol için hava aracına erişimi sağlamaktan sorumludur.

(5) Hava aracının uçuşa elverişli olmadığına dair bir kanıtın veya bu yönde düşünülmesi için sebebin bulunması durumunda uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası yayımlanamaz veya söz konusu sertifikanın süresi uzatılamaz.

(6) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası aşağıdaki durumlardan en az birisinin gerçekleşmesi halinde geçersizdir:

- a) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi.
- b) Uçuşa elverişlilik sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi.
- c) Söz konusu hava aracının Türkiye Cumhuriyeti hava aracı sicilinde tescilli olmaması.
- ç) Söz konusu uçuşa elverişlilik sertifikasının bağlı olduğu tip sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi.

(7) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasının geçersiz olması durumunda veya aşağıdaki durumların herhangi birisinin gerçekleşmesi halinde hava aracının uçuş yapmasına izin verilmez:

- a) Hava aracının veya söz konusu hava aracına takılı herhangi bir komponentin sürekli uçuşa elverişliliğinin bu Yönetmeliğin gerekliliklerini karşılamaması.
- b) Hava aracının, Genel Müdürlük tarafından kabul edilen tip tasarımı ile uygun olmaması.
- c) Hava aracının Genel Müdürlükçe uygun bulunan gerekli önlemler alınmadan, onaylı uçuş el kitabının veya uçuşa elverişlilik sertifikasının sınırlamalarının ötesinde işletiliyor olması.
- ç) Hava aracının uçuşa elverişliliğine etki eden bir olaya veya kazaya karışmasının akabinde uçuşa elverişlilik gereklerini sağlamaması.
- d) Bir modifikasyonun veya tamirin Genel Müdürlükçe uygun bulunmadan uygulanması.

(8) Uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikasına dair onayın geri alınması veya iptal edilmesi sonrasında uçuşa elverişlilik ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası Genel Müdürlüğe iade edilir.

Hava aracının ithali, yurt içinde devri ve ihracı

MADDE 13- (1) Türkiye'ye herhangi bir ülkeden bir hava aracı ithal ederken başvuru sahibi, Genel Müdürlük tarafından belirlenen düzenlemeler doğrultusunda Genel Müdürlüğe başvuruda bulunur. Hava aracının kullanılmış olduğu durumda veya yeni olması durumunda Genel Müdürlükçe gerekli bulunursa uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi, Genel Müdürlükçe uygun bulunan bakım programına veya üretici talimatları ile operasyonel düzenlemelere uygun şekilde bakımlarının yapılması ve bakım çıkış sertifikası yayımlanması sonrasında gerçekleştirilir.

(2) Hava aracının ilgili gereklilikler kapsamında öngörülen şartları taşıdığına kanaat getirildiğinde, Genel Müdürlük tarafından uçuşa elverişlilik sertifikası süresiz olarak ve uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası geçerlilik tarihini sınırlandırmayı gerektirecek emniyete ilişkin bir neden bulunmadığı sürece bir yıllık süreyle geçerli olmak üzere yayımlanır.

(3) Hava aracının yurt dışına ihraç edilmesi durumunda, hava aracı sahibinin veya işleticisinin talebi üzerine, hava aracının kullanılmış olduğu durumda veya yeni olması durumunda Genel Müdürlükçe gerekli bulunursa uçuşa elverişlilik gözden geçirme işlemi, Genel Müdürlükçe uygun

bulunan bakım programına veya üretici talimatları ile operasyonel düzenlemelere uygun şekilde bakımlarının yapılması ve bakım çıkış sertifikası yayımlaması sonrasında gerçekleştirilir. Hava aracının ilgili gereklilikler kapsamında öngörülen şartları taşıdığına kanaat getirildiğinde, Genel Müdürlük tarafından ihraç uçuşa elverişlilik sertifikası yayımlanır.

(4) Hava aracının ithali veya ihracı durumlarında uçuşa elverişlilik gözden geçirme işleminin Genel Müdürlüğün yetki verdiği kişi veya kuruluşlarca gerçekleştirildiği durumda söz konusu kişi veya kuruluş Genel Müdürlüğe başvuru ekinde denetime ilişkin ilgili tüm kanıtlarla birlikte bir tavsiye raporu gönderir. Söz konusu tavsiye raporunun değerlendirilmesi ve uygun bulunması durumunda söz konusu sertifikaların yayımlanması Genel Müdürlükçe gerçekleştirilir.

(5) Türkiye Cumhuriyeti tescilli olan bir hava aracı yurt içinde devredilirken, hava aracının eskiden tescilli olduğu sahibi veya işletme ve tescilini alacak olan yeni sahibi veya işletme tarafından Genel Müdürlüğün onayı alınır. Genel Müdürlükçe yapılan değerlendirme sonrasında uygun bulunması halinde mevcut uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası son geçerlilik tarihine kadar geçerlidir. Tescil işaretinin değişmesi durumunda son geçerlilik tarihi korunarak yeni bir uçuşa elverişlilik gözden geçirme sertifikası yayımlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bakım Kuruluşu Onayı

Bakım kuruluşu onayı

MADDE 14- (1) Bu Yönetmeliğin ikinci bölümünde belirtilen gerekliliklerin yerine getirilmesi için gerçek veya tüzel kişilerin bakım kuruluşu onayı alması gerektiği durumlarda başvuru, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş yöntem ve form ile yapılır.

(2) Bu kapsamda verilen onay ve onayın içeriği Genel Müdürlük tarafından düzenlenen sertifika üzerinde belirtilir ve kuruluş Genel Müdürlükçe onaylanacak el kitabında onay kapsamına ilişkin detayları ve çalışma usullerini belirtir.

(3) Kuruluşun onay kapsamında yer alan faaliyetleri gerçekleştirmek için Genel Müdürlükçe uygun görülecek tesislere, yeterli sayıda ve yetkinlikte, hava aracı bakımı konusunda bilgi ve tecrübeye sahip personele sahip olması gerekir.

(4) Söz konusu faaliyetlerin finanse edilebilmesinin ve bu Yönetmelik doğrultusunda icra edilebilmesinin sağlanması için kurumsal yetkiye sahip olan bir sorumlu yönetici tayin edilmesi gerekmekte olup ayrıca faaliyetlerin bu Yönetmelik gereklerine daima uygunluğunun sağlanmasından sorumlu olacak bir kişi veya kişiler grubu isim olarak atanır. Bu kişi veya kişiler sorumlu yöneticiye karşı sorumludur.

(5) Kuruluş istihdam ettiği personeli Genel Müdürlük tarafından kabul edilen bir prosedür ve standart doğrultusunda belirlemekten ve bu personelin yetkinliğini aynı şekilde kontrol etmekten sorumludur. Buna ilişkin usuller ve gereklilikler kuruluşun el kitabında belirtilir.

(6) Kuruluş, bu Yönetmelik gerekliliklerinin karşılanmaya devam etmesini sağlamak ve hava araçlarının uçuşa elverişliliğini sürdürmek için gerekli olan prosedürlerin yeterliliğini ve yürütülen faaliyetlerin bu prosedürlere uygunluğunu takip etmek üzere bir kalite sistemi veya emniyet yönetim sistemi kurar; bunun için Genel Müdürlükçe uygun görülecek yeterli sayıda ve yetkinlikte yönetici personel tayin eder. Uygunluğun takibi, gerektiğinde düzeltici faaliyetin gerçekleştirilmesi için sorumlu yöneticiye yönelik geri bildirim sistemi içerir.

(7) Kuruluş, hava aracı veya komponentlerinin sürekli uçuşa elverişliliğine yönelik tahribatsız muayene işlemi yapacak veya kontrol edecek olan personelin Genel Müdürlük tarafından belirlenen standarda göre vasıflandırılmasını sağlar.

(8) Hava aracı hat bakımı yapan bakım kuruluşu, ilgili hava aracı tipinde kategori B1, B2, B2L, B3 veya L olarak yetkilendirilen yeterli sayıda onaylayıcı personeli bulundurur.

(9) Hava araçlarına üs bakım yapan bakım kuruluşları ilgili hava aracı tipinde kategori C, B1, B2, B2L, B3 veya L olarak yetkilendirilen yeterli sayıda onaylayıcı ve destek personeli bulundurur.

(10) Kuruluş, unvan, adres, tesisler, sorumlu yöneticiler, onaya etki edebilecek prosedürler, iş kapsamı ve personel gibi değişikliklerden herhangi birinin gerçekleştirilmesine ilişkin her tür öneriyi bu gibi değişiklikler gerçekleşmeden önce Genel Müdürlüğe bildirmekten sorumludur.

(11) Personel ile ilgili olarak önerilen değişikliklerden yönetimin önceden bilgisi olmaması durumunda, bu değişiklikler mümkün olan ilk fırsatta ancak her durumda haber alındıktan en geç 72 saat içinde bildirilir.

(12) Kuruluş, onay kapsamındaki bakımları yapmak için gerekli alet, ekipman ve malzemeyi temin ederek, standartlara uygun şekilde kontrol ve kalibre edilmesini sağlar ve kullanıma hazır bulundurur. Bu tür kalibrasyon ve izlenebilirliği mevcut alet, ekipman ve malzemelere ait kayıtlar kuruluş tarafından muhafaza edilir.

(13) Kuruluş, ilgili prosedürlerini kendi el kitabında tanımlamış olmak koşuluyla, kendi tesislerinde yürütülen işler sırasında kullanılan sınırlı alanlardaki parçaları imal edebilir.

(14) Üreticisi tarafından belirlenen ömürleri dolmuş veya tamir edilemeyecek bir arızaya sahip komponentler, kurtarılamaz olarak sınıflandırılır ve ömürleri uzatılana veya Genel Müdürlük veya onaylı bir tasarım kuruluşu tarafından bir tamir çözümü onaylanana kadar bu komponentlerin, komponent tedarik sistemine tekrar girmelerine izin verilmez.

(15) Kuruluş, modifikasyon veya tamirler dahil olmak üzere, gerekli olan, geçerli ve güncel tüm bakım verilerini bakımın gerçekleştirilmesi sırasında hazır bulundurur ve kullanır. Bakım amaçlı kullanılacak her türlü verinin uygunluğu Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(16) Kuruluş, bakım personeli tarafından kullanılan bakım verilerinde yer alan hatalı, eksik veya anlaşılabilir prosedür, uygulama, bilgi veya bakım talimatlarının tespit edilmesi halinde, kayıt altına alınmasını ve söz konusu bakım verisini yayımlayan kuruluşa bildirilmesini ve geri bildirim yapılmasını içeren prosedürler oluşturur.

(17) Kuruluş, bakımın emniyetli bir şekilde tamamlanmasını sağlamak amacıyla, gerekli bütün personel, alet, ekipman, malzeme, bakım verisi ve tesislerin kullanılmasını planlamak için işin hacmine ve karmaşıklığına uygun bir sistem oluşturur.

(18) Bakım çıkış sertifikası, hava aracı sahibi, işleticisi, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu veya birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşunun talep ettiği tüm bakımın, bakım kuruluşu tarafından onaylı el kitabında belirtilen prosedürlerine uygun olarak gerçekleştirildiği ve uçuş emniyetini tehlikeye atacağı bilinen hiçbir uygunsuzluğun bulunmadığı doğrulandığında, bakım kuruluşu adına yetkilendirilmiş onaylayıcı personel tarafından, bakımın tamamlanmasının ardından ve uçuştan önce düzenlenir.

(19) Bakım sırasında tespit edilen yeni arızalar veya tamamlanamayan bakım iş emirleri, bu tür arızaların giderilmesi veya bakım iş emirlerinin eksikliklerinin tamamlanmasına yönelik mutabakat alınması amacıyla hava aracı sahibi, işleticisi, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu veya birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşunun dikkatine sunulur.

(20) Hava aracına takılı olmayan bir komponente yapılan herhangi bir bakımın tamamlanmasının ardından bakım çıkış sertifikası düzenlenir.

(21) Bakım kuruluşunun; hava aracı sahibi, işleticisi, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu veya birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşu tarafından talep edilen tüm bakımları tamamlayamadığı durumlarda, sadece onaylanmış hava aracı sınırlamaları dâhilinde bir bakım çıkış sertifikası düzenleyebilir. Kuruluş, bu hususu düzenlediği hava aracı bakım çıkış sertifikasında belirtir.

(22) Kuruluş, yapılan çalışmaya ilişkin tüm detayları kayıt altına alır. Genel Müdürlük tarafından gerekli görülen kayıtlar belirlenen süreler boyunca, belirlenen esas ve usullere göre muhafaza altına alınır ve hava aracı sahibi, işleticisi, sürekli uçuşa elverişlilik yönetimi kuruluşu veya birleşik uçuşa elverişlilik kuruluşunun talebi üzerine ilgililer ile paylaşılır.

(23) Kuruluşlara, bu Yönetmeliğe uygunluğun sürdürülmesi ve uygunluğun sürekliliğini tespit etmek amacıyla kuruluşa erişim hakkının verilmesi, onayın askıya alınmaması veya iptal edilmemesi şartlarıyla süresiz olarak onay verilir. Onayın askıya alınması veya iptal edilmesi sonrasında onay sertifikası Genel Müdürlüğe iade edilir.

Yetki belgesi zorunluluğu

MADDE 15- (1) Bu Yönetmelik kapsamında yurt içinde hat bakımı veya komponent bakımı yapmak üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş bakım kuruluşlarının 23/8/2016 tarihli ve 29810 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Havalimanları/Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22) kapsamında hat bakımla ilgili çalışma ruhsatı almalarına gerek yoktur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hava Aracı Bakım Personeli

Hava aracı bakım personeli lisansı

MADDE 16- (1) Hava aracı bakım lisansları aşağıdaki kategorileri içermektedir:

- a) Kategori A.
- b) Kategori B1.
- c) Kategori B2.
- ç) Kategori B2L.
- d) Kategori B3.
- e) Kategori L.
- f) Kategori C.

(2) Hava aracı bakım lisansları hava aracı tiplerine göre aşağıdaki gruplarda sınıflandırılır:

- a) Grup 1.
- b) Grup 2: Aşağıdaki alt gruplara ait ve Grup 1'den farklı olan hava araçları:
  - 1) Alt grup 2a.
  - 2) Alt grup 2b.
  - 3) Alt grup 2c.
- c) Grup 3.
- ç) Grup 4.

(3) Bu Yönetmelik gereklerine uygun olarak hava aracı bakım personeli lisansı almak, mevcut lisansla değişiklik yapmak veya geçerlilik süresini uzatmak amacıyla yapılan başvurular için Genel Müdürlükçe belirlenen usullere uygun başvuru formu kullanılır ve başvuruya ilişkin tüm destekleyici belgeler başvuru formu ile birlikte Genel Müdürlüğe sunulur.

(4) Genel Müdürlük haricindeki sivil havacılık otoriteleri tarafından verilmiş hava aracı bakım lisansları için değişiklik ve uzatma başvurusu talepleri ilgili otoritelere yapılır. Söz konusu lisansların Genel Müdürlükçe geçerli kılınması, bu hususta diğer ülkeler ile imzalanan ikili anlaşma hükümleri dikkate alınarak Genel Müdürlüğün uygun bulması sonrası mümkündür.

(5) Hava aracı bakım lisansı başvuru sahibinin 18 yaşını doldurmuş olması gerekir.

(6) Hava aracı bakım lisansı Genel Müdürlükçe askıya alma, iptal etme veya cezai sınırlandırma işlemi yapılmadığı sürece, tanzim edildiği tarihten itibaren 5 yıl süreyle geçerlidir. Lisans sahibi lisansının geçerlilik süresini uzatmak için Genel Müdürlüğe başvuruda bulunmak zorundadır. Genel Müdürlük, hava aracı bakım lisansında bulunan bilgiler ile kendi kayıtlarında bulunan bilgileri doğruladıktan sonra, hava aracı bakım lisansını 5 yıl süre ile uzatır.

(7) Uzatma veya değişikliklerde, hava aracı bakım lisansı sahibi, başvuru formunu doldurarak ekinde lisans aslı ile birlikte Genel Müdürlüğe başvuruda bulunur. Ancak, lisans sahibi onaylı bir bakım kuruluşunda çalışıyor ve söz konusu kuruluşun onaylı el kitabında uygun bir prosedür bulunuyorsa bakım kuruluşu lisans sahibi yerine gerekli dokümanlarla Genel Müdürlüğe başvuruda bulunabilir.

(8) Hava aracı bakım lisansı geçerliliğini yitirdiğinde lisans ile ilgili tüm imtiyazlar da ortadan kalkar.

(9) Hava aracı bakım lisansı almak veya mevcut lisansına bir kategori/alt kategori ilave edilmesi için başvuruda bulunan kişi, bu Yönetmelik hükümlerine uygun ve Genel Müdürlük tarafından belirlenen uygun modüllerdeki bilgi seviyesinin yeterli olduğunu sınav yoluyla gösterir. Söz konusu sınavlar, bu Yönetmelik gereğince onaylanmış bir eğitim kuruluşu veya Genel Müdürlük tarafından icra edilir.

(10) Hava aracı bakım lisansı almak veya mevcut lisansına bir kategori/alt kategori ilave edilmesi için başvuruda bulunan kişinin, başvurudan önceki 10 yıl içerisinde, eğitimlerini ve sınavlarını başarıyla tamamlamış olması gerekir. Bunun haricinde Genel Müdürlüğün uygun bulacağı usulde sınav kredilendirilmesi yapılabilir. Bu kapsamda, Genel Müdürlük tarafından düzenlenen kredilendirme formu, düzenlendiği tarihten itibaren 10 yıl süreyle geçerlidir.

(11) Hava aracı bakım lisansına başvuran kişilerin, Genel Müdürlük tarafından belirlenen gerekliliklere uygun deneyim şartlarını sağlamaları gerekir.

(12) Sivil uçak bakımı konusunda gerekli tecrübenin varlığından emin olmak adına sivil tescilli hava aracı bakım ortamı dışında kazanılan hava aracı bakım deneyiminin kabul edilebilmesi için ilave deneyim istenebilir.

(13) Hava aracı bakım lisansı almak veya hava aracı bakım lisansına kategori/alt kategori ilave edilmesi için gerekli olan deneyimin, başvuru tarihinden önceki 10 yıl içerisinde kazanılmış olması gerekir.

(14) Bu Yönetmelik hükümlerine göre düzenlenmiş hava aracı bakım lisansına sahip bir kişinin, belirli bir hava aracı tipi üzerinde yetkilerini kullanabilmesi için, Genel Müdürlükçe uygun bulunan ilgili uçak tipinin lisansına işlenmiş olması gereklidir.

(15) Lisansa hava aracı tipinin işlenmesi için ilgili kategoride hava aracı tip eğitiminin başarılı bir şekilde tamamlanması gereklidir.

(16) İlgili kategori ve alt kategoride, lisansa ilk defa hava aracı tipinin işlenmesi için aksi uygun bulunmadıkça esasları Genel Müdürlükçe belirlenen ilgili iş başı eğitiminin tamamlanması gereklidir.

(17) Hava aracı bakım lisansı üzerinde belirtilen sınırlamalar, lisans sahibinin sahip olduğu yetki imtiyazlarının ilgili sınırlamalar için geçerli olmadığını gösterir ve hava aracının bütünü için geçerlidir. Söz konusu sınırlamalar, Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirme sonrası lisans sahibinin yeterli bulunması durumunda kaldırılır.

(18) Lisans yetkilerini kullanan personel ve destek personeli, yetkili kişiler tarafından talep edilmesi durumunda lisansını 24 saat içerisinde ibraz etmek zorundadır.

Hava aracı bakım personeli lisansının imtiyazları

MADDE 17- (1) Kategori A hava aracı bakım lisansı, sahibine yetkilendirme belgesinde belirtilen sınırlamalar dâhilinde kalmak kaydıyla, sahibinin bizzat yaptığı plânlı küçük hat bakım ve basit arıza giderme işlemleri sonrasında bakım çıkış sertifikası düzenleyebilme yetkisi verir. Lisans sahibinin yetkileri, yetkilendirme belgesini tanzim eden bakım kuruluşunda gerçekleştirdiği işler ile sınırlandırılır.

(2) Kategori B1 hava aracı bakım lisansı, sahibine aşağıda belirtilen konularda bakım çıkış sertifikası düzenleyebilme ve B1 destek personeli olarak;

a) Hava aracının yapısı, güç ünitesi, mekanik ve elektrik sistemleri üzerinde bakım faaliyetleri yapma,

b) Arıza tespiti ve arıza giderme işlemleri hariç, faal olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla sadece basit testler gerektiren aviyonik sistemler üzerinde çalışma, yetkisi verir.

(3) Kategori B1 lisansı, sahibine doğrudan ilgili A alt kategorisinin imtiyazlarını kullanma yetkisini de verir.

(4) Kategori B2 hava aracı bakım lisansı, sahibine aşağıda belirtilen konularda bakım çıkış sertifikası düzenleyebilme ve B2 destek personeli olarak;

a) Aviyonik ve elektrik sistemleri üzerinde bakım yapma,

b) Güç sistemleri ve mekanik sistemler üzerinde, faal olup olmadıklarının tespit edilmesi amacıyla sadece basit testler gerektiren elektrik ve aviyonik işlemleri yapma, yetkisi verir.

(5) Kategori B2 lisansı, sahibine bu Yönetmelik kapsamında düzenlenmiş yetkilendirme belgesinde belirtilen sınırlamalar dâhilinde kalmak kaydıyla, plânlı küçük hat bakım ve basit arıza giderme işlemleri sonrasında bakım çıkış sertifikası düzenleyebilme yetkisi verir. Lisans sahibinin yetkileri, yetkilendirme belgesini tanzim eden bakım kuruluşunda gerçekleştirdiği işler ve B2 lisansında bulunan hava aracı tipleri ile sınırlandırılır.

(6) Kategori B2 lisansı hiçbir A alt kategorisini içermez.

(7) Kategori B2L hava aracı bakım lisansı, sahibine aşağıda belirtilen konularda bakım çıkış sertifikası düzenleyebilme ve B2L destek personeli olarak;

a) Elektrik sistemleri üzerinde bakım yapma,

b) Lisansında işli sistem konusu ile sınırlı olmak üzere aviyonik sistemler üzerinde bakım yapma,

c) Lisansında “gövde sistemleri” sistem konusunun işli olması halinde, güç sistemleri ve mekanik sistemler üzerinde, faal olup olmadıklarının tespit edilmesi amacıyla sadece basit testler gerektiren elektrik ve aviyonik işlemleri yapma,

yetkisi verir.

(8) Kategori B3 hava aracı bakım lisansı, sahibine aşağıda belirtilen konularda bakım çıkış sertifikası düzenleyebilme ve B3 destek personeli olarak;

a) Uçağın yapısı, güç ünitesi, mekanik ve elektrik sistemleri üzerinde bakım faaliyetleri yapma,

b) Arıza tespiti ve arıza giderme işlemleri hariç, faal olup olmadıklarının tespit edilmesi amacıyla sadece basit testler gerektiren aviyonik sistemler üzerinde çalışma,

yetkisi verir.

(9) Kategori L hava aracı bakım lisansı, sahibine aşağıda belirtilen konularda bakım çıkış sertifikası düzenleyebilme ve L Kategori destek personeli olarak;

a) Hava aracının yapısı, güç ünitesi, mekanik ve elektrik sistemleri üzerinde bakım faaliyetleri yapma,

b) Haberleşme, Acil Durum Vericisi (ELT) ve transponder üzerinde çalışma,

c) Faal olup olmadıklarının tespit edilmesi amacıyla sadece basit testler gerektiren diğer aviyonik sistemler üzerinde çalışma,

yetkisi verir.

(10) Kategori C hava aracı bakım lisansı, sahibine hava aracı üzerinde gerçekleştirilen üs bakımı sonrasında bakım çıkış sertifikası düzenleme yetkisi verir. Kategori C hava aracı bakım lisansının imtiyazları hava aracının bütünü için uygulanır.

(11) Hava aracı bakım lisansı sahibi yetkilerini, bu Yönetmelik gerekliliklerine uygun olarak kullanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hava Aracı Bakım Eğitimi

Bakım eğitimi kuruluşu

MADDE 18- (1) Bu Yönetmelikte belirtilen hava aracı bakım personeline yönelik düzenlenecek temel eğitim kursu, hava aracı tip kursu ve bu konularda gerçekleştirilecek sınavlar ile dil yeterliliği sınavı faaliyetlerinin yerine getirilmesi için gerçek veya tüzel kişilerin hava aracı bakım eğitimi kuruluşu, tanınan okul veya dil yeterliliği hizmet sağlayıcı onayı almak istediği durumlarda başvuru, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş yöntem ve form ile yapılır.

(2) Bu kapsamda verilen onay ve onayın içeriği Genel Müdürlük tarafından düzenlenen sertifika üzerinde belirtilir ve kuruluş Genel Müdürlükçe onaylanacak el kitabında veya prosedürlerinde onay kapsamına ilişkin detayları ve çalışma usullerini belirtir.

(3) Kuruluşun onay kapsamında yer alan faaliyetleri gerçekleştirmek için Genel Müdürlükçe uygun görülecek tesislere, yeterli sayıda ve yetkinlikte, hava aracı bakım eğitimi veya yabancı dil yeterliliği konusunda bilgi ve tecrübeye sahip personele sahip olması gerekir.

(4) Bakım eğitimi faaliyetlerinin finanse edilebilmesinin ve bu Yönetmelik doğrultusunda icra edilebilmesinin sağlanması için kurumsal yetkiye sahip olan bir sorumlu yönetici tayin edilmesi gerekmekte olup, ayrıca faaliyetlerin bu Yönetmelik gereklerine daima uygunluğunun sağlanmasından sorumlu olacak bir kişi veya kişiler grubu isim olarak atanır. Bu kişi veya kişiler sorumlu yöneticiye karşı sorumludur.

(5) Kuruluş istihdam ettiği personeli Genel Müdürlük tarafından kabul edilen bir prosedür ve standart doğrultusunda belirlemekten ve bu personelin yetkinliğini aynı şekilde kontrol etmekten sorumludur. Buna ilişkin usuller ve gereklilikler kuruluşun el kitabında veya prosedürlerinde belirtilir.

(6) Hava aracı bakım eğitim kuruluşu, bu Yönetmelik gerekliliklerinin karşılanmaya devam etmesini sağlamak ve hava araçlarının uçuşa elverişliliğini sürdürmek için gerekli olan prosedürlerin yeterliliğini ve yürütülen faaliyetlerin bu prosedürlere uygunluğunu takip etmek üzere bir kalite sistemi veya emniyet yönetim sistemi kurar ve bunun için Genel Müdürlükçe uygun görülecek yeterli sayıda ve yetkinlikte yönetici personel tayin eder. Uygunluğun takibi, gerektiğinde düzeltici faaliyetin gerçekleştirilmesi için sorumlu yöneticiye yönelik geri bildirim sistemi içerir.

(7) Kuruluş, unvan, adres, tesisler, sorumlu yöneticiler, onaya etki edebilecek prosedürler, iş kapsamı ve personel gibi değişikliklerden herhangi birinin gerçekleştirilmesine ilişkin her tür öneriyi bu gibi değişiklikler gerçekleşmeden önce Genel Müdürlüğe bildirmekten sorumludur.

(8) Personel ile ilgili olarak önerilen değişikliklerden yönetimin önceden bilgisi olmaması durumunda, bu değişiklikler mümkün olan ilk fırsatta ancak her durumda haber alındıktan en geç 72 saat içinde bildirilir.

(9) Hava aracı bakım eğitim veya tanınan okul kuruluşu tarafından, bakım eğitimi sırasında gereksinim duyulacak hava aracı, komponentler veya gereçler, eğitim alınmak istenen lisans kategorisi, alt kategorisi, hava aracı tip eğitimi ile hava aracı bakım personeli yetkilendirilmesine ilişkin diğer tüm ilgili gerekliliklerde belirtilen ve Genel Müdürlükçe uygun bulunan müfredata uygun olarak güncel ve kullanıma hazır olarak bulundurulur.

(10) Hava aracı bakım eğitim veya tanınan okul kuruluşu, uygulamalı bazı eğitimleri ve çalışmalarını gerçekleştirmeye yeterli altyapısı olmadığı durumlarda; söz konusu eğitimleri ve çalışmalarını Genel Müdürlüğün uygun bulacağı bu altyapıya sahip olan başka kuruluşlarla yapacağı anlaşma hükümlerine uygun olarak anlaşma yaptığı başka kuruluşta gerçekleştirebilir.

(11) Hava aracı bakım eğitim veya tanınan okul kuruluşu, bünyesinde verilen eğitimlerin ardından, öğrencilerin bilgi düzeylerinin tespiti amacıyla onaylı el kitabında belirtilen usullere uygun olarak sınav düzenlemek ve bu sınavların güvenliğine yönelik gerekli önlemleri almak zorundadır.

(12) Sadece bu Yönetmelik çerçevesinde yetkilendirilen hava aracı bakım eğitim veya tanınan okul kuruluşları hava aracı bakım personeli eğitimi verme, teorik bilgi sınavı ve uygulama değerlendirmesi yapma ve yetkileri kapsamında katılım veya başarı belgesi düzenleme hakkına sahiptirler.

(13) Sadece bu Yönetmelik çerçevesinde yetkilendirilen hizmet sağlayıcı kuruluşlar, hava aracı bakım personeli yabancı dil yeterliliği sınavlarını gerçekleştirme, yetkileri kapsamında sonuç ya da başarı belgesi düzenleme hakkına sahiptirler.

(14) Kuruluş, yapılan çalışmaya ilişkin tüm detayları kayıt altına alır. Genel Müdürlük tarafından gerekli görülen kayıtlar belirlenen süreler boyunca, belirlenen esas ve usullere göre muhafaza altına alınır ve Genel Müdürlüğün talebi üzerine ilgililer ile paylaşılır.

(15) Hava aracı bakım eğitim veya tanınan okul kuruluşlarına, bu Yönetmeliğe uygunluğun sürdürülmesi ve uygunluğun sürekliliğini tespit etmek amacıyla kuruluşa erişim hakkının verilmesi, onayın askıya alınmaması veya iptal edilmemesi şartlarıyla süresiz olarak onay verilir. Onayın askıya alınması veya iptal edilmesi sonrasında, onay sertifikası Genel Müdürlüğe iade edilir.

(16) Dil yeterliliği hizmet sağlayıcı kuruluşlara, bu Yönetmeliğe uygunluğun sürdürülmesi ve uygunluğun sürekliliğini tespit etmek amacıyla kuruluşa erişim hakkının verilmesi, onayın askıya alınmaması veya iptal edilmemesi şartlarıyla 2 yıl süreli olarak onay verilir. Onayın askıya alınması veya iptal edilmesi sonrasında, onay sertifikası Genel Müdürlüğe iade edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 19- (1) Bu Yönetmeliğin hazırlanmasında, Hava Aracı ve Havacılık Ürün, Parça ve Cihazlarının Sürekli Uçuşa Elverişliliği ile Bu Görevlerde Yer Alan Kuruluşlar ve Personelin Onayı konulu 26/11/2014 tarihli ve (AB) 1321/2014 sayılı Komisyon Tüzüğü dikkate alınmıştır.

Teknik düzenlemeler

MADDE 20- (1) Bu Yönetmelikte yer almayan ve istisnai özellik arz eden teknik konular ile bu Yönetmelikte belirtilen konulara ilişkin uygulama detayları, ICAO ve EASA tarafından bu konulara ilişkin olarak yapılan uygulamalara paralel olarak Genel Müdürlük tarafından hazırlanacak talimatlar ile düzenlenir.

Yönetim teşkilatı ve karşılıklı tanınma

MADDE 21- (1) Yönetim teşkilatı Türkiye içerisinde yerleşik bulunan kuruluşlara, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olmaları durumunda Genel Müdürlük tarafından onay verilir.

(2) Yurt dışında bulunan kuruluşların bu Yönetmelik kapsamındaki onay talepleri, Genel Müdürlük tarafından söz konusu ülke ile imzalanan ikili anlaşma hükümleri saklı kalmak koşuluyla değerlendirmeye alınır. Gerekli görülmesi halinde, yerinde denetim ve inceleme yapılarak bu Yönetmelikle istenen gerekliliklerin uygunluğundan emin olunur. Genel Müdürlük bu başvuruyu kabul etmeden kuruluşların onay belgesine olan ihtiyacının doğruluğunu inceleme hakkını saklı tutar.

Bulgular

MADDE 22- (1) Kuruluşlar, bulgulara ilişkin bildirim alınması sonrasında mutabık kalınan süre içerisinde bir düzeltici faaliyet planı sunar ve düzeltici işlemlerin uygunluğunu onaylanmak üzere kök-neden analizleriyle birlikte Genel Müdürlüğe sunar.

(2) Denetimler veya diğer uygulamalar sırasında bu Yönetmeliğe uygunsuzluğu gösteren kanıtlar tespit edildiğinde, söz konusu uygunsuzluklar Genel Müdürlük tarafından aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:

a) Seviye 1: Bu Yönetmelik gereklilikleri ile emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini ciddi şekilde tehlikeye atan her tür önemli uygunsuzluk durumu.

b) Seviye 2: Bu Yönetmelik gereklilikleri ile emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini tehlikeye atması olası olan her tür önemli uygunsuzluk durumu.

İdari yaptırımlar

MADDE 23- (1) Bu Yönetmeliğe aykırı iş ve işlem yapan kuruluşa ve ilgili personele 2920 sayılı Kanununun 143 üncü maddesine veya 29/1/2013 tarihli ve 28543 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik (SHY-İPC) hükümlerine göre işlem yapılır.

(2) Denetimler ve teknik incelemeler sırasında ve Genel Müdürlüğe yapılan olay bildirimlerine dayanarak bu Yönetmeliğe aykırılık teşkil eden uygunsuzluklar tespit edildiğinde,

Genel Müdürlük;

a) Emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini doğrudan ciddi şekilde etkileyen önemli bir yetersizliğe veya kusura ait düzeltici faaliyeti gerçekleştirene kadar kuruluşun yetkisini ve yönetici personel onaylarını askıya alır.

b) Uçuş emniyetini doğrudan etkilemeyen ancak bu Yönetmelik gereklerine uygunsuzluk yaratan bulguların kapatılması için gerekli düzeltici işlemleri verilen süre içerisinde yapmayan hava aracı sahibine veya kuruluşa, idari para cezasına yönelik işlemleri yapar.

(3) Yönetici personelde eksiklik olması durumunda, kuruluş el kitaplarında belirtilen vekalet süresi içerisinde yönetici personel adayını Genel Müdürlüğe sunmayan kuruluşun yetkisi askıya alınır. Bununla birlikte, yönetici personel adayının, eksikliğin bildirildiği tarihten itibaren en fazla 45 gün içerisinde Genel Müdürlüğe sunulması gerekir aksi halde kuruluşun yetki belgesi askıya alınır.

(4) Kuruluşun yetkisinin askıya alınması veya iptal edilmesi durumunda yetki belgesini, yönetici personel onay formlarını Genel Müdürlüğe iade etmeyen sorumlu müdür, en az iki yıl süreyle herhangi bir havacılık kuruluşunda yönetici olarak görev yapamaz.

(5) Yetkisi askıya alınmasına veya iptal edilmesine rağmen faaliyetini yürüten kuruluşun sorumlu yöneticisi ve diğer yönetici personeli en az iki yıl süreyle herhangi bir havacılık kuruluşunda yönetici olarak görev yapamaz.

(6) Yönetici personelden herhangi birisinin onayının Genel Müdürlük tarafından iptal edilmesi halinde, bu personel en az iki yıl süreyle herhangi bir havacılık kuruluşunda yönetici olarak görev yapamaz.

(7) Kuruluşun yetkisi olmayan alanda iş ve işlem yapması halinde yönetici personele uyarı cezası verilir ve tekrarı halinde yönetici personel onayları iptal edilir. Bu durumda bu personel en az iki yıl süreyle herhangi bir havacılık kuruluşunda yönetici olarak görev yapamaz.

(8) Herhangi bir belgede tahrifat yaparak, sahte belge ibraz ederek, gerçeğe aykırı beyanda bulunarak alınan tüm yetkiler iptal edilir ve en az üç yıl süreyle tekrar yetkilendirme talebinde bulunulamaz.

(9) İşlem yapan personelin kusuruyla veya ihmaliyle oluşan bir arızayı veya kazayı, ilgili taraflara zamanında bildirmeyen personelin ve varsa bağlı olduğu kuruluşun yetkileri üç ay süreyle askıya

alınır. Tekrarında ise kuruluşa ve personele idari para cezasına yönelik işlemler yapılır. Üçüncü kez bu fiilin işlenmesi halinde kuruluşun yetkileri iptal edilir.

(10) Bakım kayıtlarında tahrifat yaparak, yapılmayan bakım işlerini yapılır göstererek bakım çıkış sertifikası tanzim eden onaylayıcı personelin yetkisi altı ay süreyle askıya alınır, tekrarında ise lisansı iptal edilir.

(11) Bakım işlemlerini alkol, uyuşturucu ve diğer uyarıcı maddelerin olumsuz etkileri altında gerçekleştiren hava aracı bakım lisansına sahip personelin lisansı altı ay süreyle askıya alınır, tekrarında ise lisansı iptal edilir.

(12) Başka bir personel adına herhangi bir evrakı imzalayan/mühürleyen personelin ve diğerinin yetkileri, altı ay süre ile askıya alınır ve tekrarında ise her iki personele idari para cezasına yönelik işlemler yapılır ve ayrıca üçüncü kez aynı fiilin işlenmesi halinde her iki personelin lisansı iptal edilir.

(13) Yapılan değerlendirmeler sonucunda hava aracı bakım lisansında yer alan yetkilerden bir veya birkaçının bu Yönetmelik şartlarını sağlamadığının tespit edilmesi durumunda söz konusu personelin ilgili yetkileri üzerinde sınırlandırma yapılır.

(14) Genel Müdürlük tarafından yapılacak planlı/plansız denetimlerde, tesislere erişimin engellenmesi, dokümanların paylaşılmaması, denetim sırasında yönetici personelin görev alanında bulunmaması durumunda sorumlu yöneticiye uyarı cezası verilir ve tekrarı halinde bu kişi, en az iki yıl süreyle herhangi bir havacılık kuruluşunda yönetici personel olarak görev yapamaz.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler

MADDE 24- (1) Aşağıda belirtilen yönetmelikler yürürlükten kaldırılmıştır.

a) 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hava Aracı Bakım Eğitimi Kuruluşları Yönetmeliği (SHY-147).

b) 20/12/2012 tarihli ve 28503 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği (SHY-M).

c) 11/6/2013 tarihli ve 28674 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Onaylı Hava Aracı Bakım Kuruluşları Yönetmeliği (SHY-145).

ç) 30/10/2013 tarihli ve 28806 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hava Aracı Bakım Personeli Lisans Yönetmeliği (SHY-66).

Mevcut lisansların ve onayların geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 24 üncü maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi ile yürürlükten kaldırılan yönetmelik uyarınca verilen mevcut SHY-66 Lisansları geçerlilik süresi sonuna kadar geçerliliğini korur. Söz konusu lisanslar Genel Müdürlüğe herhangi bir amaçla yapılacak başvuru üzerine HBL-66 Lisansı olarak yayımlanır.

(2) Mevcut SHD-T-35 ve SHT-66U Lisanslarının, 31/12/2024 tarihine kadar HBL-66 lisansına dönüştürülmesi gerekir. Söz konusu lisanslara bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dönüşüm haricinde işlem yapılmaz. SHD-T-35 ve SHT-66U Lisanslarının bu Yönetmelik gerekliliklerine uygun hava aracı bakım personeli lisansına dönüştürülmesi işlemlerinde, Genel Müdürlük tarafından belirlenen bilgi, sınav, eğitim veya deneyim gereklilikleri arasındaki farklılıkları yansıtmak üzere dönüştürülen lisanslara sınırlamalar getirilebilir. Sınırlamalar ancak, söz konusu gerekliliklerdeki farklılıkların lisans sahibi tarafından başarılı bir şekilde tamamlanması halinde kaldırılır.

(3) 24 üncü madde ile yürürlükten kaldırılan yönetmeliklerde belirtilen gerekliliklere uygun olarak düzenlenmiş, hava aracı bakım lisansı dışındaki onay, sertifika ve yetki belgelerinin bu Yönetmelik gereklerine uyumu, bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren 3 yıl içerisinde gerçekleştirilecek değerlendirme veya denetimlerle doğrulanır. Gerçekleştirilen değerlendirme veya denetimlerde tespit edilen uygunsuzluklar bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak giderilir.

Yürürlük

MADDE 25- (1) Bu Yönetmelik yayımlandığı tarihten üç ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.